

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'liqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautes Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 973 sahifa.
E'lon qilishga 2026-yil
30-sentabrda ruxsat etildi.

JURAYEVA ZILOLA TUROBOVNA

O'zbekistonda sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish sharoitida inson kapitalining raqamli iqtisodiyot rivojlanishiga ta'sirini ekonometrik baholash.....582

TURDIYEV ABDULLO SAGDULLAEVICH

O'zbekiston hududlarida qurilish materiallariga talab muhiti omillarining panel bahosi.....592

TO'RAYEVA SEVINCH SIROJIDDINOVNA

Olmalik kon-metallurgiya kombinatida investitsion loyihalarni moliyalashtirish samaradorligini oshirish mexanizmlari.....602

JOMOLOV MUZAFFAR MIRZOXITOVICH

Hududlarda investitsiyalar samaradorligini kompleks baholash uslubiyoti: Toshkent viloyati shahar va tumanlari misolida.....608

KABILOVA ZEBO BABAKULOVNA

Surxondaryo viloyatining hududiy ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti va mehnat resurslari salohiyatini tahlili.....620

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

TURDALIYEV AVAZBEK TURDALIYEVICH, YIGITALIYEV OBLOYOR DONIYORJON O'G'LI

Anor (*Punica Granatum* L) ekilgan maydonlarda tuproq biologik faolligi ko'rsatkichlarining meva hosildorligi va sifatiga ta'siri.....628

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan och tusli bo'z tuproqlarda biomikrolarning selektivligi.....634

BAUETDINOVA INABAT SATULLAEVNA, TEULIEV JAKSILIK BEGDULLAEVICH, ALLANAZAROV SULTANBEK REYPAZAROVICH

Kuzgi bug'doyni yomg'irlatib sug'orish va oziqlantirish me'yorlarining tuproq suv o'tkazuvchanligiga ta'siri.....643

OCHILDIYEV O'TKIR OLLANAZAROVICH, MUSURMONOV AZZAM TURDIYEVICH, ABDUG'ANIYEV ULUG'BEK BURXONIDDIN O'G'LI, AMINJONOV BUNYODBEK BAXRAMJON O'G'LI, TURAPOV URAL YUSUPOVICH, SAYFIEV SHERZOD BEKNAZAROVICH

Tok tuplaridagi hosil yuklamasi me'yorini belgilash va uning hosildorlikka ta'sirini ilmiy asoslash.....649

MUSAYEV MANSUR SAMANDAROVICH, RAVSHANOV MIRJALOL

Ma'danli o'g'itlar me'yorlarining bahorgi bug'doy navlari don hosildorligiga ta'siri.....655

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan tuproqlarda paragenetik elementlarning geokimyoviy xususiyatlari: Ca va Sr misolida.....660

IDIYEVA XADICHA FAXRIDINOVNA

O'rmon fondi yerlarining raqamli kadastr pasportini gat asosida shakllantirish (Kogon tumani misolida).....667

XALILOVA KAMOLA ABDULXODI QIZI, TUXTAYEVA DINORA NAVRUZOVNA

O'zbekistonda qarag'ay (*Pinus* L.) seleksiyasi va unga qo'yiladigan talablar.....677

TURSUNOV SAYDULLO ZOKIRJON O'G'LI

Fosforli o'g'itlarning moyli zig'ir hosildorligi va hosil tarkibiga ta'siri.....683

JURAYEV JAVLON MIRZATILLAYEVICH

Ayrim ra'noguldoshlar oilasi vakillarining asalarilar soni ortishiga ta'sir etish ko'rsatkichlari.....689

IDIYEVA XADICHA FAXRIDINOVNA

O'rmon fondi yerlarining raqamli kadastr pasportini GIS monitoring ma'lumotlari asosida takomillashtirish (Kogon tumani misolida).....695

TADJIEV MARDONQUL, OCHILDEY NAJMIDDIN NARBAEVICH, ESHQURBONOVA NIGORA ALIYAROVNA

Ingichka tolali g'o'za hosildorligining navbatlab va almashlab ekish tizimlariga bog'liqligi.....703

RAXIMOVA JAMILA SHAVKAT KIZI, BERDIBAYEVA DILFUZA BAZARBAEVNA

O'rmon tugmachaguli (*Malva Sylvestris* L.)ning botanik tasnifi, tarixi, geografik areali va bioekologiyasiga oid ilmiy tadqiqotlar tahlili.....708

TADJIEV MARDONQUL, OCHILDEY NAJMIDDIN NARBAEVICH

Almashlab ekish tizimlarning ingichka tolali g'o'zaning o'sishi, rivojlanishiga ta'siri...718

ISROILOV BAXTIYOR ABDULLAYEVICH, SOLAYEVA DINORA BAXTIYOR QIZI

Marjumakni rivojlanish fazalarini davomiyligiga ekish muddati, me'yori va usullarining ta'siri.....723

ESHQURBONOVA NIGORA ALIYAROVNA

Sug'oriladigan taqir-o'tloqi tuproqlari sharoitida ingichka tolali g'o'za naviga Agrozim bioo'g'itini ta'sirini baholash.....731

ABDULLAYEVA MAVJUDA NURIDDINOVNA, EGAMURODOV SHAXBOZ

Kuzgi boshqoli don ekinlari yetishtirishda bioo'g'itlarning tuproq unumdorligi va hosildorlikka ta'siri bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarining tahlili.....736

RAXMONOV AKBAR TURAQUL O'G'LI

Tut ipak qurtining biologik va pilla mahsuldorlik ko'rsatkichlariga turli oziqlantirish usullarining ta'siri.....745

CHORIEVA ZARXOL QODIROVNA

Surxondaryo viloyati Sherobod tumani o'rta sho'rlangan tuproqlarining genetik-morfologik tuzilishi.....753

TURG'UNBOYEVA ZULFIZAR G'AYRATJON QIZI

Markaziy Osiyoda yaratilgan bug'doy navnamunalarining morfo-fenologik xususiyatlari va seleksion qiymatini baholash.....758

NURMATOVA DILDORAXON ERKINJON QIZI

Yeryong'oqning "Salomat" navida tup qalinligi va o'simliklar saqlanuvchanligiga ekish sxemasi, mineral o'g'it va biostimulyatorlarning ta'siri.....762

RAXMONOV AKBAR TURAQUL O'G'LI

Tut ipak qurtining biologik va mahsuldorlik ko'rsatkichlariga kompleks preparatning ta'siri.....769

MAMASAI DOV OLIMJON ELMUROD O'G'LI, UMIDOV SHAVKAT ERGASHEVICH

Sut xomashyosini yig'ish va dastlabki sovitish rejimlarining sifat ko'rsatkichlari barqarorligiga ta'siri.....776

ABDULLAYEV ZOKIR IKROMJONOVICH, SALOHIDDINOV JAXONGIR

Qulupnay mevasini sublimatsion usulda quritishning texnologik ko'rsatkichlarini baholash.....783

YULDASHEVA GUZAL QAXXOR QIZI

Farg'ona viloyati intensiv shaftoli bog'larida fenologik fazalar bilan zararli organizmlar rivojlanishining o'zaro bog'liqligi.....789

ESHQUVVATOV JASUR

Sirdaryo viloyati sharoitida chilonjiydaning istiqbolli navlari ko'chatlarini yetishtirish texnologiyasini takomillashtirish.....794

TO'RAMATOV RUSTAM G'OPUROVICH, SHOKIROV ALISHER JO'RABOYEVICH

Qovoq navlarining takroriy muddatda yetishtirish samaradorligi.....806

JO'RAYEV SIROJIDDIN TURDIQULOVICH, ISAQOV BOBURNIRZO ULUG'BEK

O'G'LI, OLIMOVA ZULXUMORXON QAXRAMONJON QIZI, BOYLIYEV MA'RUF

G'o'zaning Gossypium Hirsutum L. mahalliy navlarida suv tanqisligiga bardoshlilikni morfofizilogik va SSR markerlar asosida kompleks baholash.....812

OSERBAEVA TAMARAXAN, KUNAKBAEV NURJAN SARSENOVICH

Qoraqalpog'iston sharoitida no'xat navlari poya balandligiga ekish muddatlari va me'yorlarining ta'siri.....818

KADIROV ABDUXALIL RO'ZMAXAMMATOVICH

Qishloq xo'jaligi yerlarining toifasini o'zgartirish jarayonlarini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish.....824

ABDULLAYEV ZOKIR IKROMJONOVICH, YO'LDOSHEV O'TKIR

Mahalliy sharoitda yetishtirilgan gilos mevalarini gazli muhit sharoitida saqlashning ilmiy va amaliy asoslari.....830

ESHONQULOV JAMOLIDDIN SAPORBOY O'G'LI, TASHIMOV SULTANMUROD

CHORIYEVICH, ZARIFBAYEV JASUR SHAVKATOVICH, RAHMONOVA DILRABO

Tomchilatib sug'orishning takroriy ekilgan shirin makkajo'xori hosildorligiga ta'siri.....836

TURAYEV RUHIDDIN AMIRQULOVICH, TEMIROVA SHAXNOZA

Suv fondi yerlari monitoring yuritish usulini dasturiy ta'minotda takomillashtirish....840

KAYPNAZAROV JANDOS JUMAMBETOVICH, ORINBASAROV AJINIYAZ

ASANOVICH, PIRLANOVA BAXTIGUL SHARAPATOVNA, AYTMURATOVA NILUFAR

In Vitro usulida ekinlarni ko'paytirish va gen bankni ishga tushirish istiqbollari.....854

SHOKIROV ALISHER JO'RABOYEVICH, TO'RAMATOV RUSTAM G'OPUROVICH

Takroriy ekinda qovoq navlarining hosildorligiga oziqlanish maydoning ta'siri.....860

ARTIKOVA HAFIZA TO'YMURODOVNA, SHADIYEVA SAYYORA

Soya navlari ekilgan tajriba dalasi tuprog'ining suv o'tkazuvchanligi.....865

ABDALOVA GULISTON NURANOVNA, SHIMBERGENOVA GULZINA

Turli sug'orish tartiblarining yem-xashak ekinlarining tuproqda qoldirgan ildiz va ang'iz qoldiqlari miqdoriga ta'siri.....869

ISROILOV BAXTIYOR ABDULLAYEVICH, SOLAYEVA DINORA BAXTIYOR QIZI

Marjumakni barg shakllanishiga ekish muddati, me'yori va usullarining ta'siri.....873

ABDULAZIZOVA DILNOZA ABDULAZIZOVNA

Durdona navli mosh unidan foydalanishning bug'doy unining nonboplik xususiyatlari va non sifatiga ta'siri.....879

SHAMSIYEV AKMAL SADIRDINOVICH, ABDURAXMANOV UBAYDULLA

ZULFIQOROVICH, ESHONQULOV JAMOLIDDIN SAPORBOY O'G'LI, TO'RAMURODOV

XUSNIDDIN ASLIDDIN O'G'LI

Yeryong'oq navlarini takroriy muddatda yetishtirishning tuproq suv o'tkazuvchanligiga ta'siri.....885

UO'K: 63.631

YERYONG'OQ NAVLARINI TAKRORIY MUDDATDA YETISHTIRISHNING TUPROQ SUV O'TKAZUVCHANLIGIGA TA'SIRI

SHAMSIYEV AKMAL SADIRDINOVICH

Qishloq xo'jaligi vazirligi boshqarmasi boshlig'i,
qishloq xo'jaligi fanlari doktori, professor

ABDURAXMANOV UBAYDULLA ZULFIQOROVICH

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar
universiteti Toshkent filiali v.v.b professori, qishloq xo'jaligi fanlari doktori

ESHONQULOV JAMOLIDDIN SAPORBOY O'G'LI

Toshkent davlat agrar universiteti fakultet dekani,
qishloq xo'jaligi fanlari doktori

<https://orcid.org/0000-0002-4612-5277>

TO'RAMURODOV XUSNIDDIN ASLIDDIN O'G'LI

Toshkent davlat agrar universiteti mustaqil tadqiqotchi

Annotatsiya. Ushbu maqolada Surxondaryo viloyati Denov tumani tuproqlari sharoitida takroriy ekilgan yeryong'oqning Lider va Salomat navlarini egatlab va tomchilatib sug'orish tartiblarining tajriba dalasi tuproq suv o'tkazuvchanligiga ta'siri bo'yicha ma'lumotlar keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Surxondaryo viloyatining Denov tumani, egatlab va tomchilatib sug'orish, sug'orish usullari, sug'orish tartiblari, yeryong'oq navlari, Lider, Salomat, suv o'tkazuvchanlik.

Аннотация. В данной статье приводятся данные о влиянии режимов бороздкового и капельного орошения на водопроницаемость почвы опытного поля при повторных посадках арахиса сортов Лидер и Саломат в условиях почв Деновского района Сурхандарьинской области.

Ключевые слова: Деновский район Сурхандарьинской области, бороздковое и капельное орошение, способы полива, режимы полива, сорта арахиса, Лидер, Саломат, водопроницаемость почвы.

Abstract. This article presents data on how furrow and drip irrigation regimes affect the soil water permeability of the experimental field, in conditions of repeatedly sown peanuts (Lider and Salomat varieties) on the soils of Denov district, Surkhondaryo region.

Keywords: Denov district of Surkhondaryo region, furrow and drip irrigation, irrigation methods, irrigation regimes, peanut varieties, Lider, Salomat, water permeability.

KIRISH

Bugungi kunda dunyoda yeryong'oq ekiladigan maydon 26,4 million gektarni tashkil etib, uning yalpi hosili 37,1 million tonna va o'rtacha har gektar maydondan 1,4 tonna hosil olinmoqda. Jahon bo'yicha yeryong'oq yetishtirishning 37 foizi Xitoyga, 25 foizi Afrika davlatlariga, 21 foizi AQShga, 6 foizi Okeaniya mamlakatlariga to'g'ri keladi.

Yeryong'oq urug'lari tarkibida 20-36% oqsil va 40-57% qurimaydigan moy mavjud. Uning moyi oziq-ovqat sanoatida konservalar va upa-eliklar hamda sifatli margarinlar va turli shirinliklar tayyorlashda foydalaniladi. Yeryong'oq urug'ining mag'zidan holva, konfet, tort va boshqa qandolatlar tayyorlanadi, bundan tashqari qovurib iste'mol qilinadi. Mevasi dukkak, dukkaklari 1-2 urug'li,

2-3 urug'li va 4-7 urug'li bo'ladi. 1000 dona dukkagining og'irligi 500 g dan 1900 g gacha. 1000 dona urug'ining massasi 200 g dan 1200 g gacha bo'ladi. Yeryong'oq o'stirilgan yerda uning ildizidagi tugunak bakteriyalari yordamida 1 mavsumda 50 kg sof azot to'planadi. [1.58-63; 2.5-7; 5;]. M.E. Amanova, A. Rustamov va T. Duysenovlarning [3; 24-b.] olib borgan tadqiqot natijalariga ko'ra, yeryong'oq urug'ini yetishtirishda 1 – sinf urug'laridan foydalanib, "Salomat" navi urug'chiligi uchun maqbul ekish sxemasi 70x15 sm (95–100 ming ko'chat), "Qibray-4" va "Mumtoz" navlari urug'lari katta bo'lganligi sababli maqbul ekish sxemasi 70 x 20-1, ya'ni har gektar maydonda o'rtacha 75–80 ming tagacha ko'chat qoldirilganda yaxshi natijalarga erishganliklarini ta'kidlashgan. "Salomat" navi (1000 dona urug'ining vazni o'rtacha 500–600 g bo'lganligi) uchun 50–55 kg/ga, "Qibray – 4" va "Mumtoz" navlari (1000 dona urug'ining vazni o'rtacha 750–800 g bo'lganligi) uchun 60 – 65 kg/ga ekishni tavsiya etilgan.

Mamlakatimizning janubiy viloyatlaridagi qumloq va tipik bo'z tuproqlarida yeryong'oqning "Qibray-4", "Salomat", "Mumtoz" va "Toshkent 112" navlarini 70x10, 70x15, 70x20 va 90x15/2 sxemalarida ekib ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. O'tkazilgan tajriba natijalariga ko'ra tipik bo'z tuproqlarda tavar mahsulot ishlab chiqarish uchun "Toshkent 112" va "Salomat" navlariga (70x10 sm) har gektarga 150 ming ko'chat, ekish me'yori 70-85 kg/ga, "Mumtoz" va "Qibray-4" navlariga (70x15 sm) har gektarga 100-110 ming ko'chat, urug'lik ekish me'yori esa 80-95 kg/ga tavsiya etiladi [4; 16-b].

TADQIQOT USULLARI

Tadqiqot o'tkazish jarayonida dala tajriba ishlarida tuproqning agrofizik, agrokimyoviy xususiyatlari va o'simlikda fenologik kuzatuvlar O'zPITining "Dala tajribalarini o'tkazish uslublari", "Методы агрофизических, агрохимических и микробиологических исследований в поливных хлопковых раёнах" uslubiy qo'llanmasidan foydalanilgan holda olingan ma'lumotlarning variatsion – statistik taxlili B.A.Dospexovning "Методика полевого опыта" uslubi asosida tahlil qilingan.

TADQIQOT NATIJALARI

Tuproqning suv o'tkazuvchanlik xossasining mexanik tarkibi, sho'rlanish darajasi, sizot suvlari chuqurligi madaniylashgan darajasi va boshqa bir qancha omillarga bog'liq chunki bu ko'rsatkich tuproqning suvni o'zida ushlash orqali o'simliklarning suvga talabini ta'minlash muhim hisoblanadi.

2024-yilning tajriba talasining mavsum boshida suv o'tkazuvchanlik har 6 soatda 870,2 m³/ga bo'lgani kuzatilgan va mavsum oxiriga kelib egat olib sug'orish cheklangan dala nam sig'imiga nisbatan 70-70-60% amal davriga nisbatan 125,6 m³/ga va 70-75-65% cheklangan dala nam sig'imiga nisbatan 137,0 m³/ga tashkil etib hamda ChDNS nisbatan 60-75-60% bo'lgan varianda amal davriga nisbatan 128,7m³/ga tashkil etgan. Tomchilatib sug'orishda bo'lgan varinatda esa ChDNS ga nisbatan 70-70-60% bo'lganda 70,7 m³/ga va cheklangan dala nam sig'imiga nsibatan 70-75-65% variantda amal boshiga davriga nisbatan

63,6 m³/ga bo'lgani kuzatildi va hamda 60-75-60% bo'lganda esa 75,9 m³/ga tashkil etgan.

1-jadval

Tajriba dalasi tuprog'ining suv o'tkazuvchanligi, m³/ga (2024-2026 yy)

Sug'orish oldi tuproq namligi ChDNSga nisbatan, %	Kuzatuv vaqti, soat						Jami 6 soatda, m³/ga	O'rtacha 1 soatda, m³/ga	Amal davri boshiga nisbatan kamayish, m³/ga
	1	2	3	4	5	6			
2024-yil mavsum boshida									
(umumiy fon)	321,2	189,8	134,3	91,7	69,9	63,3	870,2	145,0	-
2024-yil mavsum oxirida									
Egatlab sug'orish 70-70-60	233,8	179,2	123,5	75,8	71,2	61,1	744,6	124,1	-125,6
Egatlab sug'orish 70-75-65	245,2	168,1	122,8	78,1	62,8	56,2	733,2	122,2	-137,0
Egatlab sug'orish 60-75-60	246,4	171,4	121,7	78,9	63,4	59,7	741,5	123,6	-128,7
Tomchilatib sug'orish 70-70-60	274,5	182,7	122,1	85,7	69,2	65,3	799,5	132,2	-70,7
Tomchilatib sug'orish 70-75-65	285,7	181,1	121,8	76,3	77,6	64,1	806,6	134,4	-63,6
Tomchilatib sug'orish 60-75-60	279,3	179,7	124,4	78,4	73,1	59,4	794,3	132,4	-75,9
2025-yil mavsum boshida									
(umumiy fon)	322,8	193,7	130,4	92,5	72,8	65,2	877,4	146,2	-0
2025-yil mavsum oxirida									
Egatlab sug'orish 70-70-60	237,7	181,2	132,1	82,2	76,9	64,5	774,6	129,1	-102,8
Egatlab sug'orish 70-75-65	242,2	174,7	127,8	78,9	73,2	60,4	757,2	126,2	-120,2
Egatlab sug'orish 60-75-60	245,2	171,3	130,7	83,2	74,7	61,3	766,4	127,7	-111,0
Tomchilatib sug'orish 70-70-60	258,2	172,9	121,4	77,6	68,9	63,2	762,2	127,0	-115,2
Tomchilatib sug'orish 70-75-65	271,1	174,2	120,8	81,2	73,4	63,5	784,2	130,7	-93,2
Tomchilatib sug'orish 60-75-60	265,3	178,4	124,7	84,5	71,8	67,8	792,5	132,1	-84,9
2026-yil mavsum boshida									
(umumiy fon)	319,4	193,5	127,1	90,4	71,2	59,7	861,3	143,5	-0
2026-yil mavsum oxirida									
Egatlab sug'orish 70-70-60	241,1	167,3	117,7	75,2	67,4	58,9	727,6	121,7	-133,7
Egatlab sug'orish 70-75-65	243,4	169,4	118,4	74,7	71,3	58,8	736,0	122,7	-125,3
Egatlab sug'orish 60-75-60	248,1	172,5	121,7	75,4	70,2	60,6	748,5	124,7	-112,8
Tomchilatib sug'orish 70-70-60	241,2	188,9	128,9	80,4	79,8	62,9	782,1	130,3	-79,2
Tomchilatib sug'orish 70-75-65	254,8	177,4	127,2	85,7	63,9	55,3	764,3	127,4	-97,0
Tomchilatib sug'orish 60-75-60	251,2	175,8	124,9	82,4	64,8	61,4	760,5	126,7	-100,8

2025-yilning mavsum boshida tajriba dalasi tuprog'ining suv o'tkazuvchanligi umumiy fonda har 6soatda egat olib sug'orishda 877,4 m³/ga bo'lganligi hamda ChDNS ga nisbatan 70-70-60% umumiy fonga nisbatan 102,8 m³/ga bundan tashqari ChDNS ga nisbatan 70-75-65% bo'lgan varinatda amalda boshiga nisbatan 120,2 m³/ga tashkil etgan. Shuningdek cheklangan dala nam sig'imiga nisbatan 60-75-60% bo'lganda 111,0 m³/ga bo'lganini tashkil etdi. Shu bilan birga Tomchilatib sug'orishda esa cheklangan dala nam sig'imiga nisbatan 70-70-60% tashkil etganda 115,2 m³/ga hamda ChDNS ga nisbatan 70-75-65% bo'lib 93,2 m³/ga va ChDNS ga nisbatan 60-75-60 foizda 84,9 m³/ga bo'lganligi aniqlangan (1-jadval).

2026-yilda ilmiy tadqiqotlarda tuproqning amal davri boshida suv o'tkazuvchanligi har 6 soatda egatlab sug'orishda mavsum boshida umumiy fonda 861,3m³/ga sarflanganligi hamda ChDNS ga nisbatan 70-70-60% da 133,7 bo'lganligi kuzatilgan. Cheklangan dala nam sig'imiga nisbatan 70-75-65% da 125,3m³/ga sug'orish oldi tuproq namligi ChDNS ga nisbatan 60-75-60% bo'lganda umumiy fonga nisbatan 112,3 m³/ga bo'lganligi kuzatildi. Tomchilatib sug'orish tuproqning sug'orish oldi namligi 70-70-60% da 79,2 m³/ga va cheklangan dala nam sig'imiga nisbatan 70-75-65% da amal davri boshiga nisbatan 97,0 m³/ga kamaygani kuzatildi. hamda sug'orish oldi tuproq namligi ChDNSga nisbatan 60-75-60% bo'lganda 100,8 m³/ga suv o'tkazuvchanlik kamaygani kuzatilgan.

XULOSA

Surxondaryo viloyatining Denov tumani tuproqlari sharoitida yeryong'oqning Lider va Salomat navlarini Tajriba 2024/2026-yillar davomida takroriy ekin sifatida yetishtirishda sug'orish oldi tuproq namligi cheklangan dala nam sig'imiga nisbatan 60-75-60% bo'lganda egatlab va tomchilatib sug'orishda navlardan yuqori hosil olish imkoniyati mavjudligi isbotlangan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. T.Xudayberdiyev., Sh.G'offorova //Yeryong'oqni yetishtirish texnologiyasi-Academic Research in educational sciences ISSN:2181-1385 Volume5 Issue-9–2024 B.58-63
2. J.B.Xudayqulov., M.E.Amanova //Yeryong'oq yetishtirish- Agrobank 100 ta Kitob to'plami B.5-7
3. Amanova M., X.Bo'riev, A.Rustamov. "Yeryong'oq ekinining urug'chiligi bo'yicha tavsiyanoma". Toshkent-2010. 16. b.
4. Amanova M., Rustamov A., Duysenov T. Yeryong'oq urug'ini yetishtirish // O'zbekiston qishloq xo'jaligi. – Toshkent, 2011. - №4. 24. b.
5. <https://agro-olam.uz/eryongoq-etishtirish/>

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjournal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan C-5669225 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688

Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy